

EXPUNERE DE MOTIVE

După decembrie 1989, în procesul înnoirii și revizuirii cadrului juridic, legiuitorul a avut permanent în vedere principiile și standardele internaționale, încorporându-le implicit și explicit în legislație, începând cu legea fundamentală care tratează femeia ca cetățean egal în drepturi cu bărbatul.

În domeniul legislației muncii și al protecției sociale se remarcă faptul că, pe lângă recunoașterea principiului egalității, s-a găsit necesară înscrierea unor reglementări cu referiri directe, speciale și specifice la drepturile femeilor, inspirate de preocuparea pentru o protecție adecvată condiției lor. În acest sens, Codul muncii cuprinde asemenea reglementări specifice, prin care se asigură dreptul femeii de a ocupa orice funcție sau loc de muncă, în raport cu pregătirea și capacitatea ei creându-se totodată condițiile pentru dezvoltarea multilaterală a personalității sale. În salarizarea muncii pe care o prestează, se aplică principiul "la muncă egală cu bărbatul, salariu egal". De asemenea, femeile încadrate în muncă beneficiază de măsuri speciale de ocrotire a sănătății și de condițiile necesare îngrijirii și educării copiilor lor. Legislația în domeniul asigurărilor sociale și pensiilor prevede pentru femei o serie de drepturi specifice, între care indemnizații pentru concediu de maternitate, care se acordă tuturor mamelor salariate și indemnizații de concediu pentru îngrijirea copilului bolnav în primii ani de viață.

Procesul de modernizare a cadrului legislativ și instituțional intern s-a desfășurat în strânsă concordanță cu principiile și standardele internaționale din domeniul drepturilor femeii.

Statutul Consiliului Europei accentuează, între altele, obligația protecției juridice împotriva discriminării bazate pe sex, ce decurge din ratificarea, în timp, a unor importante reglementări cu caracter regional. La 14 mai 1997, România a semnat forma revizuită a Cartei Sociale Europene, document de referință al Consiliului Europei în sfera drepturilor economice și sociale constituind un instrument juridic internațional de prim rang din care multe state europene s-au inspirat și se inspiră în adoptarea măsurilor legislative, instituționale și practice, în domeniu.

În vederea ratificării acestui instrument juridic internațional, ca expresie a angajamentului politic asumat de România în planul relațiilor internaționale, se urmărește armonizarea cadrului instituțional și legislativ intern cu prevederile Cartei, cum ar fi: dreptul la salarizare echitabilă (art.4), dreptul lucrătoarelor la protecția maternității (art.8), dreptul familiei la protecție socială, juridică și economică (art.16), dreptul la egalitate de șanse și de tratament în materie de angajare și profesie, fără discriminare în funcție de sex (art.20), dreptul la demnitate în muncă (art.26), dreptul lucrătorilor având responsabilități familiale la egalitate de șanse și tratament (art.27).

Analiza raporturilor existente între dreptul comunitar și dreptul național se efectuează pornind de la articolul 119 din Tratatul de la Roma, care constituie principala sursă de drept privind egalitatea de remunerare între angajații femei și angajații bărbați pentru aceeași muncă, precum și în baza reglementărilor juridice, apărute ulterior, referitoare la aplicarea principiilor egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește

accesul la muncă, formare și promovare profesională, condiții de muncă, securitate socială.

Procesul de aderare a României la structurile europene presupune, de asemenea, armonizarea legislației naționale cu prevederile internaționale; astfel, se impune întărirea cadrului legal privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, dezvoltarea mecanismelor naționale abilitate să promoveze și să aplice acest principiu, măsurile reparatorii și sancționatorii în cazul încălcării acestuia.

Proiectul Legii egalității de șanse între femei și bărbați constituie o exprimare modernă a principiului nediscriminării în legislația românească și poate avea un caracter deontologic privitor la relația dintre femei și bărbați în toate domeniile vieții sociale, cu precădere în cel al muncii. Chiar dacă formal conținutul proiectului de Lege este destinat activității administrației și partenerilor sociali, el creează obligații morale și politice multor structuri din sfera publică și privată.

Proiectul de Lege garantează egalitatea de șanse între femei și bărbați în toate domeniile vieții sociale și stabilește obligația autorităților publice de a acționa pentru realizarea acestuia în fapt. El definește discriminarea directă și indirectă pe bază de sex și interzice manifestarea acestora în legătură cu raporturile de muncă referitoare la :

1. încheierea, suspendarea, modificarea și încetarea raporturilor de muncă;
2. stabilirea și modificarea salariului;
3. acordarea drepturilor sociale, altele decât cele ce reprezintă salariul;

4. formarea, perfecționarea și reconversia profesională;
5. promovarea profesională;
6. orice alte condiții de exercitare a muncii.

Proiectul de Lege reglementează, de asemenea, două aspecte ce afectează profund situația socio-profesională a salariaților:

- scoaterea la concurs a posturilor vacante și/sau anunțul pentru ocuparea unui loc de muncă, care trebuie să se realizeze de pe poziții neutre în ceea ce privește sexul, statutul marital sau matrimonial al persoanei;

- hărțuirea sexuală la locul de muncă sau în orice alt loc în care persoana desfășoară o activitate profesională, precum și formele de manifestare ale hărțuirii sexuale, expresie a unor comportamente care încalcă demnitatea personală,

Un loc important în proiectul de Lege este ocupat de despăgubirile care se acordă persoanelor care se constată că sunt discriminate la formare, perfecționare și reconversie profesională, promovare în muncă, hărțuire sexuală la locul de muncă și salarizare pentru munca prestată. De asemenea, sunt prevăzute sancțiuni în cazul suspendării, modificării și încetării, înainte de termen, a contractului de muncă, pe motive legate de sexul salariatului, al hărțuirii sexuale în cadrul altor raporturi decât cele de muncă, al încălcării prevederii legale de afișare a textului prezentei legi în locuri adecvate din interiorul unității, ușor accesibile salariaților.

Prevederile proiectului de Lege propus se înscriu în Programul economic-social al Guvernului și susțin realizarea obiectivului participării active a femeilor, a tuturor cetățenilor indiferent de sex, la

dezvoltarea umană ca proces de multiplicare a posibilităților fiecărei persoane de a-și realiza potențialul de care dispune prin activități creatoare și productive. Proiectul de Lege poate fi considerat o componentă majoră a progresului social, în strânsă relație cu procesul de realizare și menținere a coeziunii sociale.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de Lege alăturat, pe care îl supunem PARLAMENTULUI spre adoptare.

PRIM-MINISTRU
Radu Vasile

